

CHÓW I HODOWLA. Warunki utrzymania kur, kaczek, indyków i gęsi

Drób w dobrostanie

Drób, do którego zaliczamy kury nieśne, kogutki, brojlery a także kaczki czy gęsi, podobnie jak inne zwierzęta jest objęty Ustawą o ochronie zwierząt.

Ustawa ta zobowiązuje utrzymującego zwierzęta do zapewnienia im właściwej opieki oraz warunków wykluczających głód czy pragnienie. Nie wolno też narażać zwierząt na ból, choroby i urazy czy sytuacje powodujące stres i strach.

Wygodny kurnik

Wszystkie zwierzęta gospodarskie, w tym drób, należy utrzymywać w odpowiednich warunkach zapewniających swobodę ruchu, chroniących przed urazami, uszkodzeniami ciała i cierpieniem.

W budynku inwentarskim należy zadbać przede wszystkim o właściwe oświetlenie, temperaturę, wilgotność oraz wymianę powietrza. Należy zapewnić zwierzętom ochronę przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych, chronić przed hałasem, zapewnić prawidłowe odprowadzanie ścieków oraz zapewnić zwierzętom ochronę.

Wszystkie elementy pomieszczenia inwentarskiego powinny być wykonane z materiałów bezpiecznych dla zdrowia, a urządzenia do pojenia i karmienia zaprojektowane w taki sposób, aby jak najbardziej ograniczyć zanieczyszczenie wody i paszy.

Światło, temperatura i dwutlenek węgla

W budynkach, w których trzymany jest drób, powinien być zapewniony dostęp do światła dziennego oraz sztucznego, zgodnie z wymaganiami danego gatunku. Wymogi dotyczące natężenia światła przedstawiają tabele 1 i 2.

W pomieszczeniach inwentarskich powinna być również zapewniona odpowiednia temperatura i wilgot-

ność powietrza, najlepiej w granicach 60-70%.

Drób ma duże wymagania dotyczące temperatury. Przy niewłaściwej temperaturze i nieprawidłowej wilgotności powietrza może dochodzić do zapaleń płuc, łamliwości piór, może też nastąpić wychłodzenie organizmu ptaków. Istotnym elementem jest również przestrzeganie stężenia gazów. Dopuszczalne stężenia to 20 ppm dla amoniaku, 3000 ppm dla dwutlenku węgla, 5 ppm dla siarkowodoru i 10 mg/m³ zawartości kurzu w powietrzu.

Klatka, ściółka czy trawnik

Najkorzystniejszym rozwiązaniem dla zwierząt jest przebywanie na wolnym wybiegu, gdzie mają nieograniczony dostęp do paszy i wody. Jednak przy produkcji drobiu, a w szczególności przy produkcji jaj, zwierzęta są trzymane w klatkach. Przepisy ściśle określają, jakie wymiary ma mieć klatka, w której zwierzę przebywa. Jaja uzyskane z chowu klatkowego oznaczone są cyfrą 3.

Przestrzeń dla nioski

Kurom nioskom hodowca musi zapewnić 750 cm² powierzchni klatki na 1 nioskę, a minimalne wymiary powierzchni użytkowej bez gniazda to szerokość 30 cm i wysokość 45 cm. Każda klatka powinna być wyposażona w pojemnik na paszę, na wodę, co najmniej 2 poidła kropelkowe, gniazdo, grzędę i ściółkę.

Kilogram kurcząt na metr

Dla brojlerów obsada podawana jest w kilogramach masy żywych kurcząt na metr kwadratowy

i w tym przypadku podstawowa norma zagęszczenia obsady wynosi 33 kg/m². W kurniku muszą znajdować się urządzenia do karmienia i pojenia i powinien być zapewniony stały dostęp do wody i paszy.

Należy również pamiętać o tym, by kurnik regularnie czyścić, odkażać oraz wymieniać ściółkę.

Setka bez klatek

W przypadku indyków maksymalne zagęszczenie to 40 kg/m², a dla indyków na produkcję mięsa 57 kg/m². Jeżeli w gospodarstwie znajduje się co najmniej 100 indyków, należy je utrzymywać w pomieszczeniu inwentarskim bez klatek.

Przy chowie kaczek i gęsi maksymalne zagęszczenie wynosi 19 kg/m² dla gęsi 17 kg/m² dla kaczek (wymogi w przypadku utrzymywania co najmniej 100 sztuk).

Dla perliczek maksymalna obsada na m² powierzchni pomieszczenia powinna wynosić 6 sztuk.

W naturalnych warunkach

Jeśli decydujemy się na produkcję ekologiczną, postępujemy zgodnie z wymogami rolnictwa ekologicznego i ekologicznej produkcji zwierzęcej. W takiej hodowli zwierzę powinno przebywać w warunkach naturalnych, należy je karmić tylko paszą pochodzącą z upraw ekologicznych. Muszą mieć też możliwość rozwoju i rozrodu zgodnie z wymaganiami gatunku. Jaja pochodzące z ekologicznej produkcji oznaczone są cyfrą 0.

Kury pod ochroną

Ustawa o ochronie zwierząt zapewnia podstawowe prawa, takie jak poszanowanie, ochrona przed głodem i pragnieniem, niedopuszcza-

Tabela 1. Wymagane oświetlenie w pomieszczeniach dla kur i indyków

Gatunek, typ użytkowy ptaków, rodzaj pomieszczeń	Oświetlenie dzienne	Oświetlenie sztuczne (w lx)
Kury Wychowalnia kurcząt i młodzięży, nioski, brojlernie – stosownie do typu użytkowego stosuje się różne programy świetlne	Nienormowane	20
Indyki Wychowalnia indycząt od 1 do 7 dnia życia Wychowalnia indycząt od 2 do 30 tygodnia oraz indyki rzeźne	Nienormowane	50
		20
Oświetlenie nocne pomieszczeń	3-5	

Tabela 2. Wymagane oświetlenie w pomieszczeniach dla kaczek i gęsi

Gatunek, typ użytkowy, rodzaj pomieszczeń	Oświetlenie dzienne	Oświetlenie sztuczne (W/m ²)
Kaczki	1:6-12	
Wychowalnia – pierwsze 3 doby		3-4 W/m ² 24 h
Wychowalnia - odchów		
Od 4 dnia do 3 tygodnia		3-4 W/m ² 16 h
Od 4 do 8 tygodnia - brojlery		3-4 W/m ² 16 h
Od 25 tygodnia – kaczki reprodukcyjne		2-3 W/m ² 16 h
Kacznik hodowlany		3-5 W/m ² 13 h – 14 h
Gęsi		
Wychowalnia – pierwsze 2 doby		3-4 W/m ² 24 h
Od 3 dnia do 6 tygodnia		3-4 W/m ² 16 h
Gęśnik- od 7 do 28 tygodnia		2-3 W/m ² 16 h
Oświetlenie nocne dla gęsi i kaczek	0,5-1,0 W/m ²	

nie do odczuwania przez zwierzęta bólu i cierpienia oraz możliwość rozwoju zgodnie z wymaganiami gatunku.

Wyniki dobrostanu

Ważne jest również zapewnienie dobrostanu zwierzętom. To właśnie dobrostan jest jednym z najważniejszych elementów produkcji zwierzęcej.

Związane jest to przede wszystkim z nastawieniem na osiągnięcie wysokich wyników produkcyjnych. Źle

przystosowane budynki, niewłaściwe żywienie czy stres, powodują u zwierząt choroby i ogólne obniżenie kondycji. A to w znacznym stopniu wpływa na uzyskiwane wyniki.

Opieka nad kurczętami

Istotne jest również zapewnienie prawidłowej obsługi zwierząt. Opiekę nad kurczętami powinien sprawować posiadacz kurnika lub opiekunowie. Opiekunem może być osoba, która odbyła szkolenia w zakresie ochrony drobiu, szkolenie

w zakresie w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich lub posiada wykształcenie związane z chowem lub hodowlą zwierząt. Szczególnie należy zwrócić na to uwagę w przypadku kurcząt brojlerów.

Łamanie praw zwierząt, narażanie ich na uszkodzenia ciała, ból i cierpienie regulują przepisy karne przewidujące kary grzywny oraz ograniczenia wolności.

Dominika Jankowska
DODR we Wrocławiu